

Versterkt conflictoplossend vermogen

Deze presentatie bevat informatie over de voortgang (peildatum 30 november 2022)

* Zie voor meer informatie de [initiatiefpagina](#)

30 november
2022

Het Nationaal Groeifonds

Welvaart van morgen begint vandaag

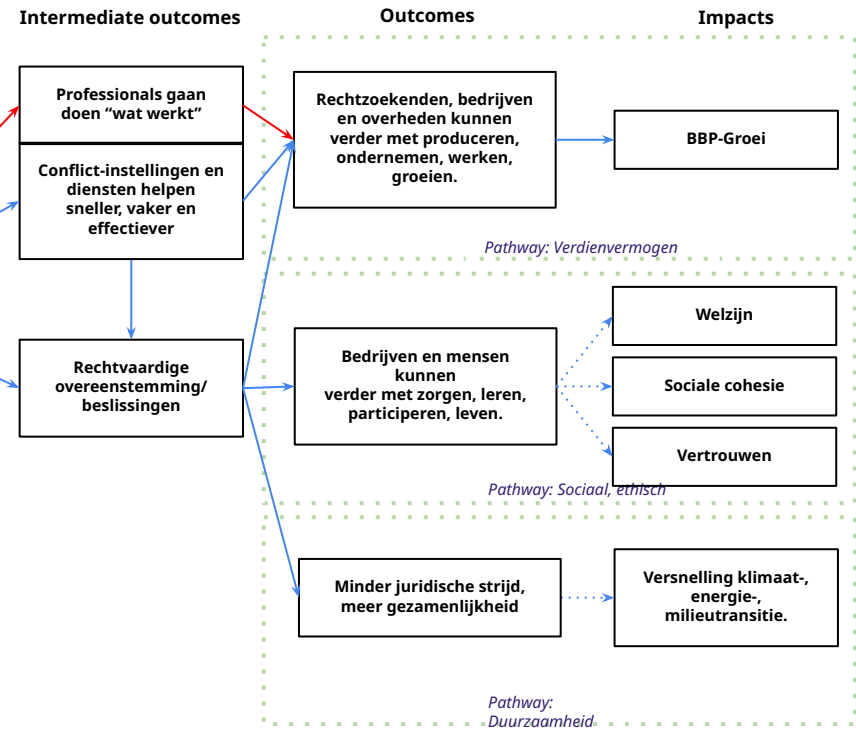
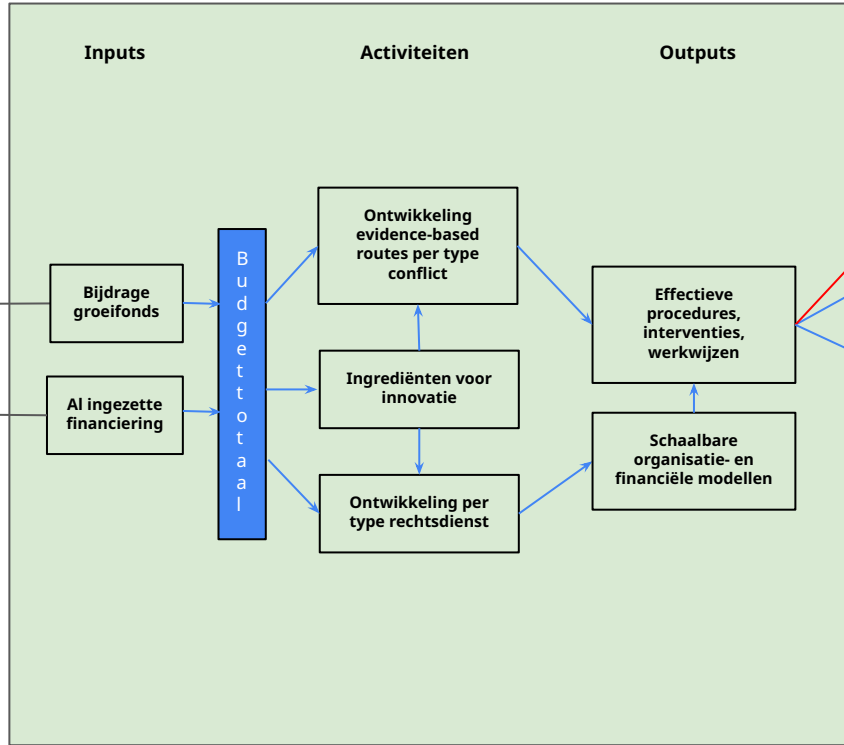

Activiteiten voor programmavorming	Status	Tijdljn			
Quickscan aanvragen	✓	In detail uitgewerkt Voorstel 2 januari 2023	Aan passing, verbetering januari 2023	Indiening NGFonds 3 februari 2023	Verder ontwikkelen en benutten opties financiering Individuele ontwikkelcentra feb - Juli 2023 (toekenning NGF)
Theory of change uitgewerkt en ontwerp programmalijnen met milestones	✓ zie sheet 3-6				
Ontwikkelcentra en programmalijnen opzetten	Zie sheet 7 en 8				
Ontwikkelmethodieken bepalen en toetsen	Zie sheet 9				
Opzet en plan centra	Centra graag hun input afronden!				
Concept samenwerkingsovereenkomst	Hoofddlijnen gereed - zie sheet 10				
Aansluiting op bestaande initiatieven	Voldoende in kaart				
Resultaten samenwerking: wat is er al aan quick wins gerealiseerd	Organisatiemodel burenoverlast				
Begroting/deelbegrotingen	Zie sheet 11				
Moeilijke gesprekken en governance structuur/stichting	Zie sheet 12				
Wijze van bemensing stichting en sleutelposities	Voorlopig leidinggevend team gevormd - zie sheet 13				
Belemmeringen, weerstand, risico-management	Sheet 14				
Helder maken waarom subsidieroute en Plan B	✓ Sheet 15				
Effectenanalyse	Zie sheet 16				
Narratief en campagne (voor responsief en evidence-based werken)	Graag mee communiceren Sheet 17				

Probleemstelling: Het conflictoplossend vermogen van samenleving en instituties schiet te kort. We hebben manieren om overeenstemming te bereiken nodig, op ongekende schaal, voor een groot aantal typen conflicten en belangentegenstellingen. Binnen de huidige structuren ontbreekt het aan ontwikkelcapaciteit (prikkel, geld, menskracht, existentiële nood) om echt door te pakken op verbetering van conflictoplossing.

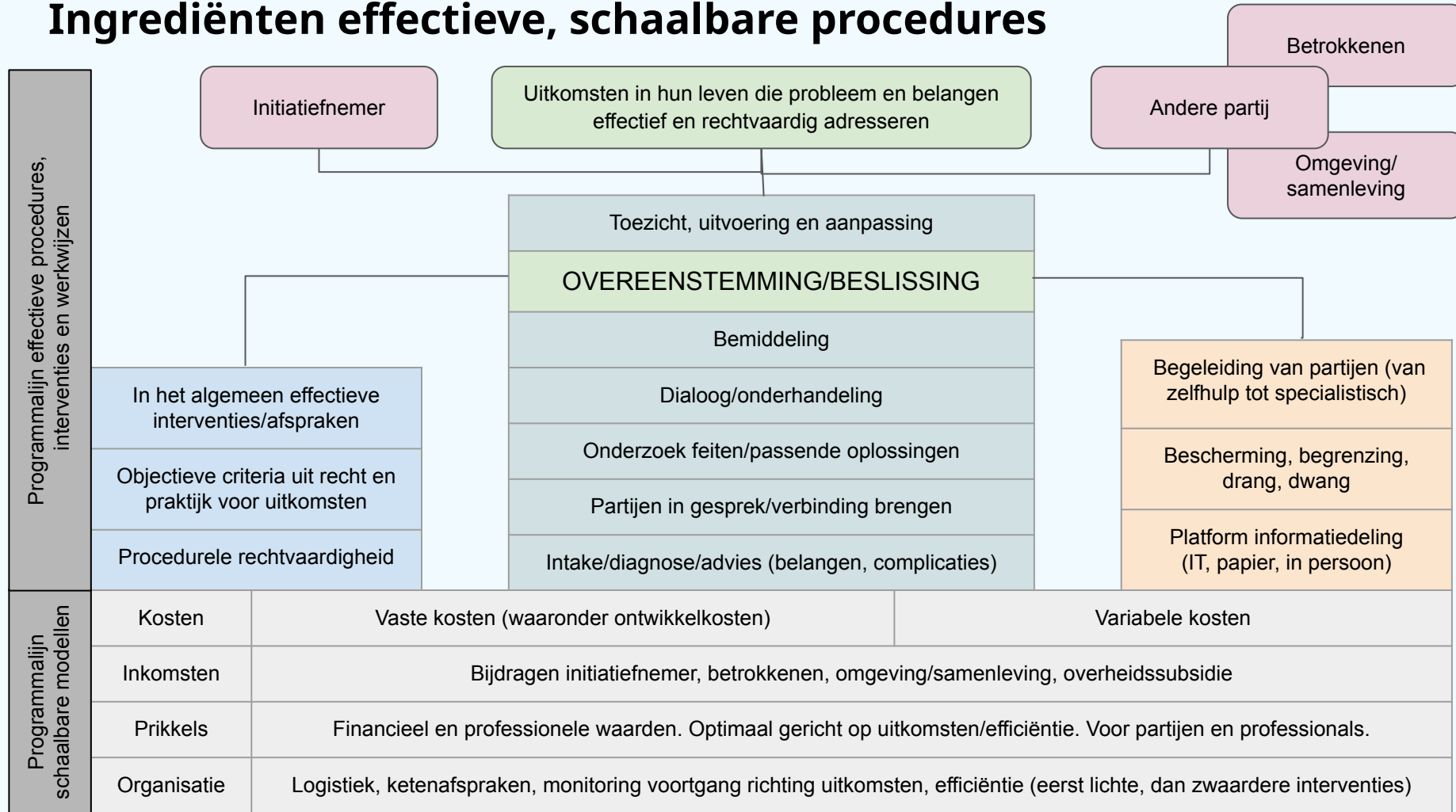
Doelstelling: Het conflictoplossend vermogen te versterken (80% van alle conflicten rechtvaardig opgelost binnen 1 jaar na ontstaan van het conflict).

- Externe invloeden**
- + Groeiende vraag naar overeenstemming bij burgers, bedrijven, overheden
 - Trend richting meer polarisatie, juridisering, vertraging, afname gebruik en afname vertrouwen in overheid/rechtspleging.
 - Internationale achteruitgang effectiviteit democratische rechtsstaat
 - + Gezamenlijke uitdaging vreedzame, inclusieve samenleving (SDG 16)
 - + Grote steun en behoefte van professionals om te doen "wat werkt"
 - Innovatie beknoptende regelgeving en financiering juridische sector

→ = Crucial effect → = waarschijnlijk effect → = mogelijk effect

Ingrediënten effectieve, schaalbare procedures

Programmaliijnen en hoe die bijdragen aan outputs, outcomes en omgaan met *externe factoren*

Programmalijn	Activiteiten en outputs	Outcomes	Externe factoren: versterkend (+), belemmerend (-) en te adresseren/versterken (→)
Effectieve procedures, interventies, werkwijzen	Evidence-based routes voor ruimtelijke ordening, MKB-geschillen, buurtvrede, letselschade, schulden, betekenisvol straf, scheiding en jeugd, grootschalig herstel.	Professionals gaan doen “wat werkt”	+ Steun en behoefte professionals te doen “wat werkt”
		Conflict-instellingen en diensten helpen sneller, vaker en effectiever	- Meer polarisatie, juridisering, vertraging, afname gebruik en afname vertrouwen - Innovatie beknootten de regelgeving en financiering juridische sector
		Rechtvaardige overeenstemmingen/beslissingen	+ Groeiende vraag naar overeenstemming bij burgers, bedrijven, overheden
Schaalbare organisatie- en financiële modellen	Modellen voor overlegrechtspraak en voorfase, eerstelijns- probleemoplossende hulp en rechtsbijstand, online ondersteunde geschiloplossing, user-friendly contracts	Professionals gaan doen “wat werkt”	+ Steun en behoefte professionals te doen “wat werkt”
		Conflict-instellingen en diensten helpen sneller, vaker en effectiever	- Innovatie beknoottende regelgeving en financiering juridische sector - Meer polarisatie, juridisering, vertraging, afname gebruik en afname vertrouwen
		Rechtvaardige overeenstemmingen/beslissingen	+ Groeiende vraag naar overeenstemming bij burgers, bedrijven, overheden
Monitoring, thoughtleadership en methoden	Jaarlijkse survey rechtsproblemen, impact, uitkomsten en % rechtvaardige overeenstemming/beslissingen Gezamenlijk thoughtleadership, methodenontwikkeling	Mensen, bedrijven, overheden kunnen verder	→ Groeiende vraag naar overeenstemming bij burgers, bedrijven, overheden
		Inzicht in (potentiële) bijdrage aan BBP-groei, welzijn, sociale cohesie, gelijkheid/vertrouwen, versnelling transities	→ Gezamenlijke uitdaging vreedzame, inclusieve samenleving (SDG 16) → Steun en behoefte professionals te doen “wat werkt” → Meer polarisatie, juridisering, vertraging, afname gebruik en afname vertrouwen
Regulering, financiering en standaardisering	Designs for regulatory frameworks, procurement and government budgeting Standards that enable international cooperation and exchange of data Dialogue on the why, what and how of effective governance for justice services.	Conflict-instellingen en diensten helpen sneller, vaker en effectiever	→ Innovatie beknoottende regelgeving en financiering → Gezamenlijke uitdaging vreedzame, inclusieve samenleving (SDG 16) → Internationale achteruitgang effectiviteit democratische rechtsstaat
Verspreiding en beweging	Strategische communicatie, (internationale) opleidingen, eco-systeem, consultancy/licentiëring.	Professionals gaan doen “wat werkt”	→ Internationale achteruitgang effectiviteit democratische rechtsstaat
		Conflict-instellingen en diensten helpen sneller, vaker en effectiever	→ Steun en behoefte professionals te doen “wat werkt” ⁵

Fasering en milestones

Programmalijn	Activiteiten en outputs	Jaar 1 (juli 2024)	Jaar 2 (juli 2025)	Jaar 3 (juli 2026)	Jaar 4 (juli 2027)	Jaar 5 (juli 2028)	2044
Effectieve procedures, interventies, werkwijzen	Evidence-based routes voor ruimtelijke ordening, MKB-geschillen, buurtvrede, letselschade, schulden, betekenisvol straf, scheiding en jeugd, grootschalig herstel.	(nog	in	te	vullen)		
Schaalbare organisatie- en financiële modellen	Modellen voor overlegrechtspraak en voorfase, eerstelijns- probleemoplossende hulp en rechtsbijstand, online ondersteunde geschiloplossing, user-friendly contracts						
Monitoring, thoughtleadership en methoden	Jaarlijkse survey rechtsproblemen, impact, uitkomsten en % rechtvaardige overeenstemming/beslissingen Gezamenlijk thoughtleadership, methodenontwikkeling						
Regulering, financiering en standaardisering	Designs for regulatory frameworks, procurement and government budgeting Standards that enable international cooperation and exchange of data Dialogue on the why, what and how of effective governance for justice services.						
Verspreiding en beweging	Strategische communicatie, (internationale) opleidingen, eco-systeem, consultancy/licentiëring.						

Conflictgebieden en modellen

Routes Programmalijn Effectieve procedures	Status	Indicatie uitkomsten waarmee mensen verder kunnen	Indicatie aantal per jaar
Ruimtelijke ordening: STAB, Universiteit Groningen, mogelijk Commissie MER, Bestuurskundigen	Ja, 1	Zekerheid over mogen uitoefenen van activiteiten, Optimaliseren/minimaliseren van impact op omgeving, Verdeling van verantwoordelijkheid voor maatregelen om aan onvermijdbare nadelen tegemoet te komen (evenredigheid) Antwoord op vraag of gezondheid wordt bedreigd	Nu 54.000 agrarische bedrijven (Remkes)
MKB-geschillen: Hogeschool Zuyd	Ja, 2	Gedeeld beeld van wat goed/minder ging in samenwerking. Hoe ieder verder. Eerlijke verdeling/vergoeding/afbakening.	Volgt nog
Burenconflicten/buurtvrede: Gemeente Den Haag	Ja, 1	Minder (ervaren) overlast, Betere relatie	400.000 (WODC)
Letselschade herstel: Letselschaderaad, UUtrecht	Positief, 1	Herstel. Eerlijke verdeling kosten. Eerlijke vergoeding voor onherstelbare deel.	Volgt nog
Schulden: Hogeschool Utrecht	Ja, 2	Schuldenlast loopt niet op (kleine schulden worden niet groot), Terugbetaling gedeelte, Sanering overige deel,	600.000 (Jungmann)
Betekenisvol straf: U Leiden, Utrecht, Nijmegen	Ja, 1	Volgt nog	Volgt nog
Scheiding en jeugd: U Leiden, Verweij Jonker	Ja, 1	Volgt nog	Volgt nog
Grootschalig herstel:	?	Volgt nog	Volgt nog
Schaalbare organisatie- en financiële modellen	Status	Kansrijke aanknopingspunten	Indicatie schaal per jaar
Model conflictoplossing, bemiddeling, geschilbeslechting: U Leiden, Utrecht, anderen	Ja, 1	Integratie informatie, bemiddeling, geschilbeslechting in een proces.	Volgt nog
Model rechtshulp (nulde, eerste, tweedelij): Hogeschool Utrecht, SRV, evt. Juridisch Loket	Ja, 1	Probleemoplossende informatie, advies en representatie.	Volgt nog
Model online ondersteunde geschiloplossing	Neen, Combineren ?	Integratie informatie, bemiddeling, rechtspraak in een proces. Combinatie online zelf-hulp en persoonlijke dienstverlening.	Volgt nog
Model user-friendly contracts: Visual Contracts, TuDelft	Ja, 1	Visuele contracten. Begrijpelijkheid. Relatie-versterkende contractsvormen. Preventie/anticipatie op meest voorkomende conflictpunten. Abonnementvormen.	Volgt nog

*Status: 1 = contouren gereed, 2 = hoofdlijnen activiteiten en begroting bepaald, 3 = details ingevuld, 4 = samenwerkingsovereenkomst gereviewd, 5 = handtekening

Ondersteunende en versterkende (deel-)programmaliijnen

Programmalijn Monitoring, thoughtleadership en methoden	Status (commitment, fase uitwerking)
Jaarlijkse survey rechtsproblemen, impact, uitkomsten en % rechtvaardige overeenstemming/beslissingen: Hiil (in samenwerking met WODC, CBS)	ja, 1
Gezamenlijk thoughtleadership, methodenontwikkeling: Conflictoplossende Instituties en Hiil	Ja, 1
Programmalijn Regulering, financiering en standaardisering	Status (commitment, fase uitwerking)
Independent designs for regulatory frameworks, procurement and government budgeting: Stichting Versterking Conflictoplossend Vermogen + Internationale Research Coalitie (onder andere WJP, ABF, OECD), met steun van onder meer rechtsbijstandsverzekeraars (onafhankelijkheid te waarborgen)	Ja, 1
Standards that enable international cooperation and exchange of data: Idem	Ja, 1
Dialogue on the why, what and how of effective governance for justice services: Idem	Ja, 1
Programmalijn Verspreiding en beweging	Status (commitment, fase uitwerking)
Strategische communicatie: Stichting Versterking Conflictoplossend vermogen met Hague Humanity Hub	Ja, 2
Menskracht, eco-systeem en people-centred justice opleidingen: Universiteiten samenwerkend in het programma Conflictoplossende Instituties en World Startup Factory	ja, 1
Internationale opleidingen: CILC in samenwerking met alle partners	Ja, 1
Consultancy/licentiëring: Hiil en PWC in samenwerking met alle partners	Positief, 1

*Status: 1 = contouren gereed, 2 = hoofdlijnen activiteiten en begroting bepaald, 3 = details ingevuld, 4 = samenwerkingsovereenkomst gereviewd, 5 = handtekening

Ontwikkelmethodieken voor centra	Status
Coalitie directe partijen, hulpverleners/ vertegenwoordigers, neutrale derde partijen, ontwikkelaars	1
Gebruikerspanels rechtzoekenden	1
Standaarduitkomsten voor conflictsoort waarmee partijen iha verder kunnen, voorbeeld toepassing	2
Meetmethodiek/monitoring standaard uitkomsten	1
Behandelrichtlijn van probleem tot uitkomsten (evidence based practice, EBP)	2
Effectieve oplossing voor grootste onzekerheden in effectieve behandelroute (bijvoorbeeld: interventierepertoire, aansluiting voorfase en rechtspraak)	1
Implementatieplannen EBP met belangrijkste 4 uitvoerders/partners	2
Rapport met versterkers/barrières voor EBP ten behoeve van regulering/beleid	1
Coalitie van aanbieders en modellen voor kennisdeling	1
Duurzame en schaalbare verdienmodellen (uit gebruikersbijdragen, subsidie, andere bronnen) Voorbeeld Financieel model (Social Finance)	2
Organisatiemodellen (rollen, logistiek), voorbeeld burenproblemen	2
Inbedding in regels en regulering (input voor Programmalijn 4)	1
Opleidings- en arbeidsmarktaanpak	1

*Fase uitwerking: 1 = contouren gereed, 2 = uitgewerkt, 3 = gevalideerd door programmaleiding/raad van advies, 4 = geaccepteerd door meerderheid deelnemers

Samenwerkingsovereenkomst

Ijkkpunten NGF

- Alle resultaten, activiteiten en budgetten moeten zijn benoemd en gealloceerd aan de deelnemers;
- Risico's zijn benoemd en daar zijn afspraken voor gemaakt;
- De resultaten zijn gekoppeld aan duurzaam verdienvermogen en maatschappelijke impact.

Onderwerpen samenwerkingsovereenkomst

- Gemeenschappelijke visie (vereiste Nationaal Groeifonds: Theory of change)
- Belangen van deelnemers die de samenwerking beoogt te borgen
- Wanneer is de samenwerking geslaagd?
- Rollen en te leveren resultaten
- Budgetten en financieringsafspraken
- Intellectuele eigendom
- Governance
- Risico's

+ Bijlage per deelnemer

* Voor een conceptversie hoofdlijnen samenwerkingsovereenkomst zie [initiatiefpagina](#)

Begroting/deelbegrotingen

Er wordt gewerkt aan een begroting en deelbegroting per ontwikkelcentrum (en per algemene programmalijn) gebaseerd op te leveren producten.

- Voor ontwikkelactiviteiten levert HiiL standaardbudgetten, waarin is vastgelegd welke partijen welke vergoedingen krijgen aan deelname voor welke activiteiten (gebaseerd op NGF begrotingseisen).
- Eerste versie van parameters voor begroting zijn gereed en [hier](#) te vinden. Daaruit is af te leiden wat de orde van grootte van budgetten zal worden.
- De budgetten worden aan de Ontwikkelcentra toegekend door het Nationaal Groeifonds op basis van deze samenwerkingsovereenkomst en rechtstreeks aan hen uitbetaald of via de Stichting als penvoerder.
- In de budgetten worden ook vergoedingen opgenomen voor de partners in de ontwikkeling, waaronder de gebruikerspanels, juridische dienstverleners en beroepsverenigingen die meedoen aan de ontwikkeling.
- Op de initiatiefpagina zijn verdere links naar de Groeifonds begrotingssystematiek te vinden.

Governance

- We vormen nu een Voorlopig leidinggevend team op weg naar een definitieve invulling waarin deze rollen transparant en op basis van functieprofielen worden bemenst door de Stichting. In het team zitten zowel mensen die beoogd zijn voor Programmaleiding als voor Raad van Advies en Raad van Toezicht.
- *Positief verkennend gesprek en gezamenlijk werkdiner leverde de volgende samenstelling op en hun akkoord met de hoofdlijnen van de governance structuur:*
 - Marnix Leijten, Quirine Eijkman, Rianka Rijnhout, Edgar du Perron, Ineke Sybesma, Onno van Veldhuizen Maurits Barendrecht, Vertegenwoordiger gemeente (nog te bepalen)
- Een **Programmaleiding** die het bestuur vormt van een Stichting met een **Raad van Advies** (inhoudelijke feedback naar programmaleiding, ambassadeurs, bestaande uit experts en mensen met lijnen naar stakeholders) en een **Raad van Toezicht** (beheer, toezicht op bestedingen).
- De Programmaleiding heeft deelprogrammaleiders per programmaliijn onder zich en stuurt op resultaten, het conflictoplossend vermogen daarvan (80% via overeenstemming of beslissing binnen een jaar) en het verdienvermogen.
- Dat zijn ook de criteria waarop de deelnemers aan de Programmaleiding rapporteren. Zie ook Samenwerkingsovereenkomst.
- Zij zullen ieder nog een lijstje met drie personen (ambassadeurs, adviseurs, potentiële programmaleiders) aanreiken om het draagvlak verder te versterken

Wijze van bemensing stichting en sleutelposities

- Zie voorlopige rollen onder Governance
- Volgende stappen:
 - Functieprofielen opstellen
 - Stichting oprichten
 - Voorlopig leidinggevend team draagt programmaleiders, leden raad van advies en raad van toezicht voor
 - Rollen in Stichting worden bemenst

Aanzetten risico's en risico-management

Risico	Risico-management
Ontwikkelde procedures en modellen worden niet afgenomen door conflictoplossende instellingen en diensten	Hun zorgen (zoals domeinverlies, verlies aan vertrouwen, financiële modellen, zorg voor hun toekomst van hun mensen) adresseren met de oplossingen. Hun kansen in duurzaam groeimodel en verbeterde dienstverlening versterken. Goede implementatieplannen om dit concreet te maken. Continu uitnodigen tot deelname in ontwikkelcentra.
Gebrek aan participatie in ontwikkeling door professionals en juridische instituties.	Coalitie-vorming/groei tijdens programma.
Uitvoeringskracht van de ontwikkelcentra.	Professioneel programma-management.
Negatieve publiciteit, aanvallen op onafhankelijkheid.	Organisatorisch borgen.
Kwaliteit ontwikkelde procedures en modellen.	Continu testen. Brede samenwerking. Feed-back loops.
...	

Helder maken waarom subsidieroute en Plan B

- De ontwikkelbehoefte is groot
- De (maatschappelijke) business case daarvoor is sterk
- In de subsidieroute is de competitie stevig, maar wij hebben een uniek voorstel qua maatschappelijke en economische impact.
- RVO (eerste selectie) is sterk op bedrijven gericht. We moeten sterk inzetten op communicatie dat publieke diensten ook innovatie nodig hebben.
- En helder maken dat JenV ontwikkeling van betere conflictoplossende procedures niet in takenpakket heeft (zie onder meer Begrotingsartikel 32 en de Beleidsdoorlichting daarvan).
- We werken samen om de plannen voor de ontwikkelcentra en hun producten ook bij andere financiers dan NGF aan te bieden.
- Strategische communicatie en ambassadeurs zijn daarvoor wezenlijk.

Effectenanalyse

Waarde van een betere conflictoplossing wordt op verschillende niveaus weergegeven in de uitgewerkte Theory of Change (zie Voortgangsrapportage 17 oktober) van het plan. Het gaat daarbij om

- 1) Directe waarde van producten van de R&D en innovatie
- 2) Indirecte waarde (macro-effecten) van de gevolgen van betere conflictoplossing

In voorstel ligt de focus op kwantificatie van economische waarde en maatschappelijke waarde (zwaartepunt in NGF criteria ligt bij toegevoegde waarde voor economisch vermogen)

We bouwen voort op MKBA Ecorys (zie initiatiefpagina)

Ecorys heeft een MKBA uitgevoerd waarin de economische toegevoegde waarde voor 3 juridische problemen is gekwantificeerd (chtscheidingen, problemen met de overheid, arbeidsconflicten in het mkb). Uitkomst: 0,15 % bijdrage aan BBP bij extrapolatie naar alle 29 conflictgebieden.

Volgende stappen:

- Globaal kwalitatief omschrijven door leiding ontwikkelcentra
- HiiL vertaalt naar aanvraag

Narratief & campagne (voor responsief en evidence-based werken)

Doel: aandacht voor het thema van conflictoplossend vermogen genereren en publiekelijk het gesprek voeren over de ontwikkel-uitdagingen die daaraan vastzitten.

Publiekssessie 12 december 2022: graag delen in je netwerk, bijvoorbeeld met volgende post op LinkedIn:

Seminar op 12 december 2022 | 16:30 - 17:30 | Online (aanmelding en meer info via deze [link](#)).

Minder conflict, meer overeenstemming. Voor economische groei en vertrouwen in de rechtsstaat.

Dat is waar grote behoefte aan bestaat. Hoe dat te vertalen in een coalitie die nieuwe procedures gaat ontwikkelen?

Waar we graag zouden zien waar deelnemers over communiceren van november 2022 t/m juli 2023

Algemene communicatielijnen sluit aan bij ons programma en de externe factoren (zie Theory of change):

Begin liefst vanuit een concreet voorbeeld.

1. Wij gaan het conflictoplossend vermogen versterken, wat eigenlijk iedereen wil:

- + Groeiende vraag naar overeenstemming bij burgers, bedrijven, overheden
- + Gezamenlijke uitdaging vreedzame, inclusieve samenleving (SDG 16)
- + Grote steun en behoefte van professionals om te doen "wat werkt"

2. Maar ook lastig om echt voor elkaar te krijgen.

- Trend richting meer polarisatie, juridisering, vertraging, afname gebruik en afname vertrouwen in overheid/rechtspleging.
- Internationale achteruitgang effectiviteit democratische rechtsstaat
- Innovatie beknottende regelgeving en financiering juridische sector. We komen er niet goed uit.

3. Daarom gaan we systematisch procedures ontwikkelen.

Wie probleem ervaart, heeft altijd binnen 1 jaar een oplossing samen met de andere betrokkenen. Mensgericht, evidence-based, voor iedereen.

Betaalbaar voor burgers en overheid. Een duurzaam groeimodel voor de rechtsstaat.

Recente publicaties met voorbeelden van narratief staan op de initiatiefpagina

Daar recent toegevoegd: de prachtige publicaties over het Zeeuwse project **Samen recht vinden** en [bijdrage](#) aan Knelpunten in toegang tot het recht. Eerder:

NJB artikel: ['Conflicten hanteerbaar maken'](#) Trendrapport HiiL: ['Delivering Justice, Rigorously'](#) met internationale *people-centred justice* en de methodieken die kunnen helpen om responsief recht systematisch te implementeren.

Opinie artikel Volkskrant over [burenconflicten](#); een voorbeeld van hoe een systematisch ontwikkelde rechtsroute er uit kan zien.